

HRVATSKI SABOR
Odbor za informiranje,
informatizaciju i medije

Zagreb, 4. svibnja 2011.

**PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA
SABORA**

**PREDMET: Prijedlog zaključaka vezanih za sprječavanje ometanja signala
televizijskih i radijskih nakladnika duž Jadrana**

Na temelju članka 129. stavak 2., a u vezi članka 122. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Odbor za informiranje, informatizaciju i medije Hrvatskoga sabora podnosi Hrvatskome saboru **Prijedlog zaključaka vezanih za sprječavanje ometanja signala televizijskih i radijskih nakladnika duž Jadrana**, koje je utvrdio na 39. sjednici, održanoj 4. svibnja 2011. godine.

Za izvjestitelja koji će na sjednici Hrvatskoga sabora obrazložiti Prijedlog zaključaka, Odbor je odredio Nenada Stazića, predsjednika Odbora.

PREDSJEDNIK ODBORA

Nenad Stazić

PRIJEDLOG ZAKLJUČAKA

1. Zadužuje se Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture RH i HAKOM da koordiniraju sve aktivnosti i sve kontakte s nadležnim međunarodnim telekomunikacijskim tijelima u vezi s rješavanjem problema ometanja hrvatskih radio i TV programa od strane talijanskih nakladnika.
2. Zadužuje se Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija RH da u bilateralnim kontaktima s Talijanskom Republikom i multilateralnim kontaktima nastavi diplomatske aktivnosti u cilju rješavanja problema ometanja radio i TV signala.
3. Zadužuje se Vijeće za elektroničke medije da Ministarstvu financija RH dostavi podatke o visini koncesijskih naknada i prijedlog njihova umanjjenja za one nakladnike koji trpe štetu zbog ometanja signala.

O b r a z l o ž e n j e:

Građani Republike Hrvatske koji žive u Istri od prosinca 2010. godine imaju problema u praćenju hrvatskih televizijskih programa. Do problema je došlo kad su talijanski nakladnici počeli emitirati svoje programe na frekvencijama koje su 2006. godine Međunarodnim sporazumom postignutim u Ženevi dodijeljene Hrvatskoj. Naime, Republika Hrvatska je kao i Italija potpisala taj Međunarodni sporazum kojim je definiran plan uporabe radiofrekvencijskog spektra za digitalnu televiziju. O problemu je više navrata izvješćena i Međunarodna telekomunikacijska zajednica (ITU).

Vijeće za elektroničke medije je 25. ožujka 2011. održalo u Novigradu javnu sjednicu s temom "Rad televizijskih i radijskih nakladnika u Istri i duž Jadrana – ometanje signala". Cilj je bio upoznati širu javnost s teškoćama u radu nacionalnih, regionalnih i lokalnih televizijskih i radijskih nakladnika duž jadranske obale, a posebno u Istri. Vijeće za elektroničke medije, naime, dobilo je velik broj pritužbi građana koji uredno podmiruju svoje obveze, pa tako i pristojbu HRT-u, a ne mogu pratiti domaće programe. U svom su poslovanju ugroženi i nakladnici koji su potpisali koncesijske ugovore, plaćaju koncesijsku naknadu, ali gube oglašivače jer se njihov program uopće ne čuje ili se čuje tek povremeno i to uz znatne smetnje zbog ometanja signala talijanskih nakladnika.

Tako je marketing smanjen za 20 – 30%, a marketinške cijene su prepolovljene. Manjak prihoda televizijskih nakladnika, kako na nacionalnim, tako i na regionalnim razinama, procjenjuje se na višemilijunske brojke na razini godine.

U prosincu 2010. je počelo odašiljanje nacionalnih tv-programa na kanalu 68 za područje zapadne Istre. 47 gradova, općina i naselja iz Istre je prijavilo smetnje. Isto tako smetnje je prijavilo i 56 gradova, općina i naselja od Kvarnera do Dubrovnika. 9. prosinca 2010. godine bilo je 200 prijavi smetnji iz Istre, da bi se taj broj smanjio u siječnju, ali i povećao u veljači 2011. godine. Smetnje je imalo 50-60 tisuća domaćinstava u Istri, a otežan prijem programa za 90 tisuća stanovnika.

U pogledu digitalne televizije, iako je jakost DVB-T signala hrvatskih multipeksa na području zapadne obale Istre bitno veća od minimalno potrebne za kvalitetan prijem, postoje problemi u prijemu zbog vrlo visokih razina talijanskih smetajućih signala osobito na sjeverozapadu Istre (Vrsar i sjevernije). Smetnje su najizraženije na kanalima 28 i 68 (MUX A). Za kvalitetan prijam koristan signal mora biti jači za 21 dB od smetajućeg kod istokanalne smetnje. (Vidi mjerenja DVB-T signala.) Da bi pojačali signal domaćih nakladnika, Odašiljači i veze su za postavljanje 7 dodatnih pretvarača u Istri već uložili 750 tisuća kuna.

Smetnje u radijskim signalima pojavljuju se uz cijelu jadransku obalu, od Istre do Prevlake. Ovo područje čini 7 morskih županija na kojem živi 1,43 mil. stanovnika ili 32,3% stanovništva Republike Hrvatske. Jadranski radijski nakladnici su Hrvatski radio (HR- 1, HR- 2, HR-3, Dubrovnik Split, Zadar, Knin, Rijeka i Pula) dok nacionalne koncesije imaju Narodni radio, Otvoreni radio, Katolički radio i Radio Marija. Mreže su: Jadranska, Soundset, Totalni FM, R-1 Regionalna radio mreža, RIMA – Radijska istarska mreža, Mreža gradskih radija Istre i HR-mreža. Osim toga je još pedesetak radio postaja izvan mreža, što je ukupno oko 50% radijskih koncesionara u Republici Hrvatskoj. Članice Jadranske mreže su u 2010. godini ostvarile prosječnu slušanost od 5,2% na razini Hrvatske, što je regionalni utjecaj u rang u nacionalne postaje.

Smetnje na frekvencijama Jadranske mreže

Radio Istra:

- na 97,9 za Buje i okolicu upada Radio DEEJAY;
- na 98,5 za Poreč i okolicu upada LATTEMIELE;
- na 107,3 za Umag upadaju R 101 i LATTEMIELE;
- na 88,0 za Rovinj upada RADIO BIRIKINA;
- na 96,9 za potez Buje-Umag-Poreč-Baderna-Kanfanar smeta im RADIO BELLMONELLA (97,0).

Radio Korzo ima smetnje talijanskih postaja na jedinom odašiljaču na 98,4 MHz.

Novi radio Zadar:

- od početka emitiranja 2004. godine signale ometaju talijanske radio postaje, osobito u zadarskom zaleđu;
- smetnje na svim odašiljačima, a osobito na 89,3 (objekt Sv. Mihovil) i 102,6 (Raduč-Murter).

Radio ritam Šibenik:

- tijekom 20 godina pišu HAKOM-u žalbe na RADIO DIMENSIONE SUONO koji ometa jedinu frekvenciju 106,4 MHz;
- smetnje su dvosruko veće ljeti, kada je propagacija izraženija, pa se ne čuju dobro niti u gradu Šibeniku.

Radio Dalmacija Split:

- Područje 4 dalmatinske županije je zbog konfiguracije terena pokriveno s 11 odašiljača, od kojih se većina napaja satelitskim signalom.
- Na brzoj cesti Solin – Klis ne čuje se dobro niti jedna hrvatska postaja, ali zato dominira talijanska KETCHUP. Na području od Trogira do Šibenika prevladavaju talijanske radio postaje.
- Slušatelji Radio Dalmacije na južnim stranama Šolte, Hvara, Visa i Korčule imaju velikih problema s prijmom Radio Dalmacije.
- Odašiljač na Ugljanu s teškoćama repetira Labišnicu, pa je satelitsko dobacivanje signala bolje rješenje.
- Ukratko, kad god neki odašiljač Radio Dalmacije bude u "sjeni" pojavi se talijanski signal.

Prijavljene smetnje članica HURIN-a iz regija

Dalmacija 1 i Dalmacija 2 (Dubrovnik – Zadar):

- Radio Korčula – na 107,5 imaju značajnije smetnje talijanskih postaja, osobito u proljeće i ljeti. Problemi slušatelja s prijmom osobito su izraženi u Lombardi, Žrnovu, Čari i Pupnatu.
- Radio VAL – Vela Luka – ima probleme na frekvenciji 96,5 FM, osobito ljeti i to već nakon 2 km udaljenosti od odašiljača program postaje neslušljiv.
- Radio Benkovac – na frekvenciji 93,0 signal mu guši talijanska postaja CANALE CINQUE 5, koja emitira na istoj frekvenciji.

Ukratko, može se zaključiti da Jadranska mreža ima, na najvećem broju od svoja 23 odašiljača, kao i ostale radio postaje na obali i otocima, probleme sa prevelikom snagom ili devijacijom odašiljača talijanskih radio postaja.

Sukladno Zakonu o elektroničkim komunikacijama Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM) ima ovlast sklapanja provedbenih sporazuma iz područja elektroničkih komunikacija na dvostranoj ili višestranjoj razini, ali nije nadležna za rješavanje sporova koji proizlaze iz primjene međunarodnih sporazuma, već su za to nadležna srtedišnja tijela državne uprave (ministarstva). Ona također nema nadležnost za kažnjavanje nakladnika koji uzrokuju smetnje, a koji emitiraju s područja izvan teritorija Republike Hrvatske, već jedino može izvijestiti administraciju države iz koje smetnje dolaze.

Svi dopisi talijanskoj strani o ovom problemu, do sada nisu polučili nikakvih rezultata pa treba pronaći neki djelotvorniji način da se štetna pojava spriječi.

Ponajprije, nadležna ministarstva i agencije moraju intenzivirati pravni pritisak prema talijanskim nakladnicima, do podizanja problema na razinu Vlada dviju država. Osim toga, HAKOM uz suglasnost Vijeća za elektroničke medije može umjesto postojećih frekvencija odobriti najugroženijim koncesionarima zamjenske ili dodatne frekvencije (ako ih ima). Isto tako HAKOM može, uz suglasnost nadležnog ministarstva i Vijeća za elektroničke medije, odobriti ugroženim koncesionarima veću izračenu snagu tijekom proljeća i ljeta.

U pogledu plaćanja koncesijskih naknada, potrebno je da Vijeće za elektroničke medije u suradnji s Ministarstvom financija razmotri mogućnost smanjenja koncesijske naknade za one nakladnike koji trpe znatnu financijsku štetu zbog ometanja signala za koji su platili koncesijsku naknadu.

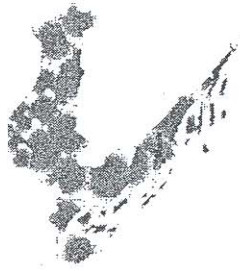
Na kraju, neupitno je da svi građani Republike Hrvatske imaju pravo na kvalitetan i neometan prijem hrvatskih televizijskih i radijskih programa. S obzirom da smetnje signala nisu samo tehnički, već politički i međunarodno-pravni problem, te da se time ugrožava suverenitet Republike Hrvatske i osnovno pravo građana na informiranje na vlastitom jeziku, jedino pravo rješenje je u prestanku emitiranja talijanskih odašiljača na kanalima koji su dodijeljeni Hrvatskoj budući da su dodijeljene frekvencije nacionalno dobro Republike Hrvatske i o tome ne može biti pregovora, a pogotovo s obzirom da je i Italija potpisnica Sporazuma u Ženevi 2006. godine.

Odbor za informiranje, informatizaciju i medije Hrvatskoga sabora, na 39. sjednici, održanoj 4. svibnja 2011. godine raspravljao je o navedenom, te je jednoglasno utvrdio ovaj Prijedlog zaključaka koji podnosi Hrvatskom saboru.

Prilozi:- Prijave smetnji iz Italije
-Mjerenja DVB-T signala

PRIJAVE SMETNJI IZ ITALIJE

HR frekvencijska prava	Broj međunarodnih prijava smetnji poslatih talijanskoj administraciji			
	2008	2009	2010	Nakon 9.12.2010.
FM	30	54	229	0
ATV	63	125	0	0
DTV	17	23	123	17
Ukupno	110	202	352	17

- * dva dopisa su bila vezana uz FM radijske postaje, ali su u njima spomenute i prijave za DTV, pa se mogu smatrati kao podsjetnik na već poslone prijave

Kanal	Razina smetnje	Smetnja - identifikacija
23	80,6	A3-TVISION, 7 NEWS TVISION, FREE TVISION, NORDEST MAGAZINE-TVISION, ASK ME-TVISION, INFO TV-TVISION, TELEVENETA, FRIULI 360-TVISION
28	80,3	LA 8, LA11, LA9, ORLER TV, 10, LA12, RADIO KOLBE
29	72,6	TV7 AZZURRA, TV7 TRIVENETA-FVG, TV7 NEWS, RADIO: TR7 CLASSICA, TR7 JAZZ, TR7ITALY, TR78090
34	68,2	SPORTITALIA, SPORTITALIA 2, SPORTITALIA 24, TVUITALIA TEST 4, TVUITALIA TEST 5, TVUITALIA TEST 6, TVUITALIA TEST 7, TVUITALIA TEST 8, TVUITALIA TEST 9
39	88,5	TELECHIARA, FVGSPORT CHANNEL, TELECHIARA OVEST, VIAGGIANDO TV, TELE BELLUNO, DOMINO TV, PALCO +, CAFE TV 24.
43	75,6	TELEPORDENONE, VIDEO REGIONE, ITALIANISSIMA, PRIMA FREE, PALCO TV
45	75,1	TELEFRIULI, TELEFRIULI +1, TELEFRIULI ARCHIVIO, VIDEO TELECARNIA
46	87,4	7 GLOD, PLUS, VRIGIN RADIO TV, CODE, ANIME GOLD, NUVOLARI, ANIME GOLD+1
53	69,7	CANALE ITALIA83, CANALE ITALIA84, CANALE ITALIA UNO, CANALE ITALIA3, CANALE ITALIA MUSICA, CANALE ITALIA, FRANCE24, CANALE ITALIA84, CANALE ITALIA83, CANALE ITALIA UNO, CANALE ITALIA MUSICA, CANALE ITALIA4, CANALE ITALIA, RADIO: RFI, RADIO CANALE ITALIA
57	59,5	RADIOCAPRI TELEVISION, CAPRI STORE, RETE CAPRI, NEKO TV
61	66,5	A3NORDEST-TVISION, ANTENNA 3-TVISION, A3DIGITAL-TVISION, NEV-TVISION, TG NORBA24, ELITE SHOPPING TV, GLAMOUR +VM18 \$
68	76,7	LA 10, RETE VENETA, 7 GOLD, CLUB TV, ANNI 60TV, PET MANIA

25.03.2011.

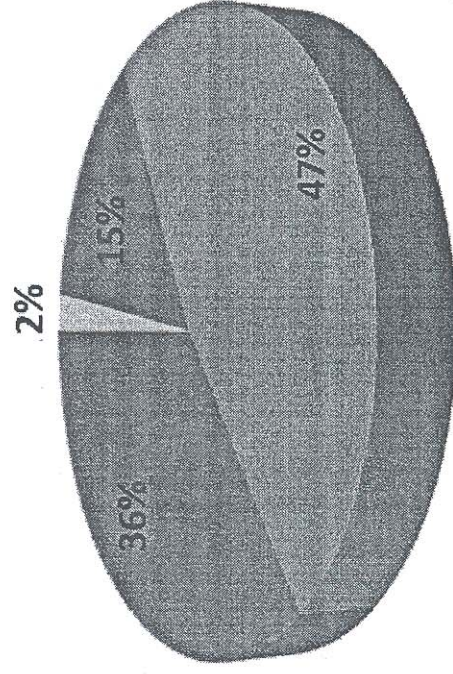
Mjerenja DVB-T signala

- Zajednička mjerenja HAKOM i OIV u siječnju 2010. prije gašenja analogne TV
- 94 mjerne točke u Istri

Raspodjela izmjerenih rezultata

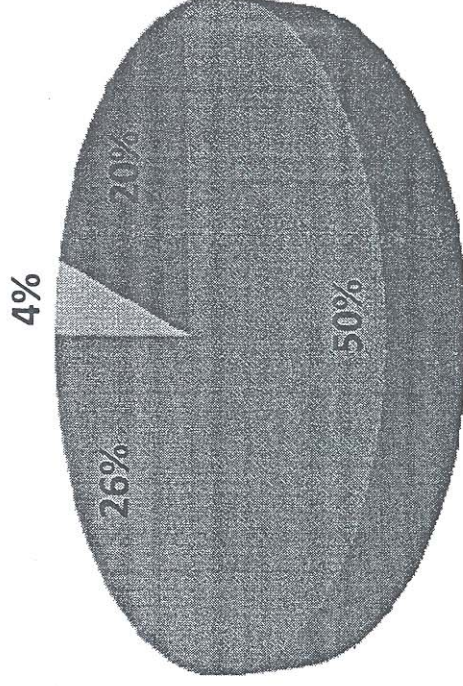
MUX A (K-28)

Minimalna potrebna
razina signala:
55 dB ($\mu\text{V}/\text{m}$)

MUX B (K-53)

Minimalna potrebna
razina signala:
57 dB ($\mu\text{V}/\text{m}$)

■ 60 - 70 dB ($\mu\text{V}/\text{m}$) ■ 70 - 80 dB ($\mu\text{V}/\text{m}$) ■ 80 - 90 dB ($\mu\text{V}/\text{m}$) ■ 90 - 100 dB ($\mu\text{V}/\text{m}$)